

Djeca pričaju

Monika Rościszewska-Woźniak

Monika Rościszewska-Woźniak razgovara s djecom iz poljskih dječjih vrtića.

Razgovarati s djecom prava je umjetnost. Dobar razgovor odraslih s djecom pomaže im otkrivati nove stvari o svijetu; to je jedan od načina kojim se pomaže djeci učiti nove stvari, graditi odnose i kojim se jača njihovo samopoštovanje. Da bi djecu potaknuli na zanimljiv razgovor, odrasli moraju naučiti slušati. Oni nikad ne bi smjeli inzistirati na svom stajalištu; umjesto toga, trebaju ohrabrivati djecu da samostalno tragaju za odgovorima.

Stvari koje tonu i koje plutaju, ili Otkrivanje zakona fizike
Kacper (4 godine) i njegovi prijatelji

igraju se plastičnom kadicom punom vode. Za igru imaju 'balončić-ribice' ispunjene solju, pijeskom i zrakom. Djeca s lakoćom otkrivaju koji balončići tonu, a koji plutaju na vodi - ali teško će spoznati opći princip koji stoji iza ovog eksperimenta.

Monika: Zašto je balončić-riba s pijeskom potonula? Je li potonula ili nije?

Kacper: Je, jer je bila laka.

Monika: Aha, dakle lake stvari tonu. A što je s ovim ribicama [punjene solju]? Jesu li plutale ili potonule?

Kacper: One su plivale na vodi.

Monika: Zašto su plivale?

Kacper: Jer su bile teške.

Monika: A teške balon-ribice plivaju, ne tonu?

Kacper: Ne, ne ide to tako.

Monika: Gledaj, čija ono ribica pliva?

Kacper: Moja!

Monika: A koja je potonula?

Kacper: Ova pliva. Ne... potonula je.

Monika: Zašto je pješćana riba potonula?

Kacper: Jer nije bila teška.

Monika: Jer nije bila teška?

Kacper: Tako je.

Monika: Čekaj, pronaći ću nešto što nije teško. Je li ovo lako? [Monika pokazuje čep.]

Kacper: Da, je.

Monika: Hoće li tonuti ili plivati na vodi?
 Kacper: Tonuti... plivati.
 Monika: Pliva. Dakle, nije teško i pliva.
 Jesu li ovi ključevi teški?
 Kacper: Da, jesu.
 Monika: Ovi su ključevi teški. Hoće li plivati na vodi? [Monika stavlja svoje ključeve u vodu.]
 Kacper: Teški. Neće.
 Monika: Pa koje stvari onda tonu?
 Kacper: Teške stvari.

Kako postupiti s koprivama koje žare, ili Kreativna dječja rješenja

Maciek: Muha me ugrizla.
 Monika: Muha te ugrizla?
 Maciek: Imam kvrgu na koži.
 Monika: Zar muhe grizu?
 Maciek: Da, imam tu kvrgu.
 Monika: Mora da je to bila neka muha koja grize.
 Maciek: I koprive grizu, pa ti koža otekne.
 Monika: Da, ljudi dobiju oteklinu od žarenja koprive.
 Maciek: Mojoj teti je tako otekao prst.
 Monika: Aha, njen prst je otekao.

Maciek: A moja mama je imala mjehurić i u njemu je bilo vode, pa ju je istisnula.
 Monika: Iz mjehura je iscurila voda.
 Stiskanje je bio lukav način da se riješi mjehurić.
 Maciek: Ja sam ga stisnuo i stavio na njega flaster.
 Monika: Odlično! Pomogao si mami. Vidiš kako si joj dobro pomogao? A što ti radiš kad imaš mjehurić od kopriva, kad opeku?
 Maciek: Možeš ga puknuti.
 Monika: Puknuti? A što ti misliš?
 Djevojčica: Mislim da ću, ako me ugrize zmija, staviti flaster.
 Monika: Flaster, pa ne znam...
 Maciek: A kad me ugrize osa, stavit ću na ranu list.
 Monika: Kakav list?
 Maciek: Pa... list za žarenje kopriva.
 Monika: A to je...
 Maciek: List kupusa.
 Monika: Jako lukavo! Kažeš da listovi kupusa pomažu. Ja sam to isto čula.
 Maciek: Teta, imam ideju što možeš napraviti kad te sprži kopriva.

Monika: Koju ideju?
 Maciek: Ako imam tri kamenčića, mogu ih staviti na vrh listova.
 Monika: A možeš i hodati po kamenju, zar ne?
 Maciek: Da.
 Monika: Odlična ideja. Onda te neće žariti koprive.
 Maciek: Možemo ih pokositi.
 Monika: Možemo koprive pokositi.
 Maciek: Jednom sam imao krpu, pa sam je omotao oko ruke i pokušao iščupati koprive.
 Monika: Jesi ih uspio iščupati?
 Maciek: Ne.
 Monika: Možda je krpa bila pretanka.
 Maciek: Imam još jednu ideju, što s tim lišćem.
 Monika: Koju ideju?
 Maciek: Moja je ideja da ih iskopam.
 Monika: Naravno.¹

Nap. ur.:

¹ Na kraju ovog broja možete pročitati još jedan Monikin prilog.

Monika Rościszewska-Woźniak je psihologinja, suosnivačica Komenski fondacije za razvoj djece, s petnaestogodišnjim radnim iskustvom kao ravnateljica jednog od prvih Predškolskih centara u Poljskoj.
mwozniak@frd.org.pl, plmwozniak@frd.org.pl

